

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Відділ розвитку професійно-технічної освіти
Запорізький обласний науково-методичний центр професійно-технічної освіти
Державний навчальний заклад «Запорізьке вище професійне училище
«Моторобудівник»

ДОПОВІДЬ

на тему:

«Система роботи класного керівника з регулювання та коригування міжособистісних стосунків в учнівських колективах з метою запобігання конфліктів»

Підготувала:

Класний керівник

групи № 1/11

Гуліна Ю.С.

м. Запоріжжя, 2014

В даний час вже не потрібно доводити, що міжособистісні стосунки – абсолютно необхідна умова буття людей, що без нього неможливе повноцінне формування у людини жодної психічної функції або психічного процесу, жодного блоку психічних властивостей, особи в цілому.

Міжособистісні відносини – суб'єктивно пережиті взаємини між людьми, об'єктивно проявляються в характері і способах взаємних впливів, які надають людьми один на одного в процесі спільної діяльності і спілкування.

Хотілося б відзначити, що природа міжособистісних відносин у будь-яких спільнотах досить складна. У них виявляються як суто індивідуальні якості особистості – її емоційні і вольові властивості, інтелектуальні можливості, так і засвоєні особистістю норми і цінності суспільства. В системі міжособистісних відносин людина реалізує себе.

Дитина живе, росте і розвивається в переплетенні різного роду відносин. У дитячих і підліткових групах складаються міжособистісні відносини, які відображають взаємозв'язки учасників цих груп. Вступаючи в міжособистісні відносини в групі, в дружньому колі індивід проявляє себе як особистість і представляє можливість оцінити себе в системі відносин з іншими.

Якщо говорити про гуманних взаєминах, то це вид моральних відносин, які пронизані духом доброзичливості, турботи і поваги людини, проявляються в довірі, співчутті та співпереживанні іншому, непримиренності до несправедливості, зла, жорстокості.

Класний керівник повинен допомагати учням вибудовувати гуманні міжособистісні відносини. Однією з функцій роботи є комунікативна функція, в яку входить:

- допомога у встановленні та регулюванні міжособистісних стосунків у дитячому та підлітковому середовищі;
- сприяння у побудові оптимальних взаємин «вчитель – учень», «учень – учень», «батьки – учень»;
- допомога учням у встановленні відносин з оточуючими людьми, соціумом.

А завданням діяльності класного керівника є гуманізація відносин між учнями і педагогічними працівниками.

Відразу виникає питання: а як же добитися бажаної гуманізації відносин між дітьми? Сказати, звертаючись до всіх: «Діти, любіть один одного!» і сподіватися, що після цього там, де панувала черствість, запанує чуйність, там, де панували бездушність і жорстокість, проявиться милосердя, там, де процвітала необов'язковість у відносинах, проросте відповідальність за долю іншого? Ні, звичайно. Таким способом гуманізації не досягти.

Для вирішення цієї задачі класному керівнику треба докласти не мало зусиль і набратися терпіння, оскільки сучасна ситуація в освіті є непростюю. Проблеми становлення гуманістичних міжособистісних відносин пов'язані з дефіцитом шляхетності, доброти, нестійкими моральними ідеалами.

Виховання особистості в колективі є втіленням певних закономірностей розвитку суспільства. Лише в колективних взаєминах створюються умови для соціально – психічного розвитку особистості. Тому основою в системі роботи класного керівника з регулювання та коригування міжособистісних стосунків в учнівському колективі є невинна діяльність зі створення виховного колективу.

Я вважаю, що міжособистісні стосунки в учнівському колективі — це взаємозв'язки між учнями групи, що об'єктивно проявляються в характері, способах взаємних впливів і реалізуються в процесі сумісної діяльності і спілкування.

Характерною ознакою міжособистісних стосунків є їх емоційне забарвлення.

Міжособистісні стосунки в учнівській групі є системою «людина – людина» у всій багатоаспектній динаміці її функціонування, в якій виділяються три основні контексти:

- пізнавальні стосунки – як предмет пізнання;
- емоційні стосунки – як предмет симпатії;
- практичні стосунки – як предмет дії.

Які ж особливості зародження конфліктів в умовах ПТНЗ? Насамперед потрібно розглянути сторони конфліктів. Це – учасники навчально-виховного процесу; учні, батьки учнів та особи, яких замінюють, члени педагогічного

колективу. З огляду на сучасні соціально-економічні умови детальніше зупинилися на конфліктах «учні-педагоги» та «педагоги-батьки учнів».

В сучасному вітчизняному законодавстві запроваджено ряд законодавчих актів, що регламентують відносини в системі «дитина – дорослий» відповідно до міжнародних норм. Особливо це стосується дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Ще одним аспектом, врахування якого, безперечно, надзвичайно важливе при розгляді питання превенції конфліктних ситуацій, є інфантилізація підростаючого покоління.

На процеси виникнення конфліктів починають впливати такі фактори групової ідентичності, як гендерні, етнічні, релігійні, соціальний статус, тип культури та інше.

Саме тому у виховній роботі все більше робиться акцент на використання форм і методів, які актуалізують або ж формують досвід, розвивають практичні навички, а не лише інформують, дають знання.

Загальновідомо, що одним із таких методів роботи є тренінгові методи.

Основними формами виховної роботи, які я використовую та проводжу з учнями є:

- діагностичні;
- інформаційно-масові;
- інтегративні (КВК, гуртки, клуби);
- діалогічні (бесіди, спілкування);
- індивідуальні (індивідуальна робота).

Центром виховної роботи була і є група.

Діагностичні дослідження показали, що найважливішим мотивом відвідування училища для більшості учнів є бажання спілкуватися з однолітками, брати участь у заходах, які проводяться в училищі, тобто для учня цінність позаурочної діяльності є достатньо великою, бо саме вона:

- розвиває дружні відносини у колективі групи;
- допомагає учням у їх розвитку та самореалізації.

В майбутньому я буду намагатись втілювати в життя наступні практичні рекомендації:

- вивчення соціально-психологічного клімату в колективі (діагностування);
- доручення учням організації спільних заходів та спільного дозвілля ;
- організація проведення інтегрованих та бінарних уроків, що сприятиме підвищенню ефективності взаємодії в учнівському колективі;
- знаходження з учнями спільної мови, цікавитися їхніми проблемами;
- висування перспектив, зацікавлення й об'єднання учнів;
- організація виховуючої і розвиваючої діяльності учнів;
- розвивання пізнавальної активності, підвищення рівня знань;
- стимулювання і коригування позаурочної пізнавальної діяльності учнів;
- зміцнення трудової, навчальної і громадської дисципліни;
- грамотно керувати діяльністю учнів, готувати їх до самоврядування, розширювати функції самоврядування;
- пропагувати знання про шкідливість алкоголізму, куріння, наркоманії, токсикоманії для організму людини, сім'ї, суспільства, включати в діяльність групи і ліцею учнів, яких важко виховувати, розвивати гуманні почуття учнів, створювати в колективі атмосферу доброзичливості, формувати громадську думку про негативні якості та вчинки учнів, поширювати нові традиції, формувати потребу в здоровому способі життя;
- надавати допомогу батькам у сімейному вихованні, підвищувати педагогічну культуру батьків, організовувати педагогічні практикуми і педагогічний всеобуч батьків, вивчати умови виховання дітей у сім'ї, відвідувати дітей дома, організовувати сучасні форми роботи з батьками;
- виробляти єдині педагогічні вимоги до учнів, діагностувати виховний процес, проводити "малі педради" за участю учнів, вивчати вікові та індивідуальні особливості учнів, рівні їх вихованості, залучати учнів у гуртки, клуби, секції тощо, організовувати дозвілля учнів, залучати батьків до виховної роботи;

- розширення знань про формування міжособистісних взаємин;
- проведення виховних бесід із зазначеної тематики; включення у спільну діяльність із однокласниками (колективні справи; позаурочні заходи та інформування учнів про правила, норми взаємин (лекторії, диспути); т.д.);
- надання можливості учням вносити пропозиції, виявляти ініціативу, активність, творчість (розвиток учнівського самоврядування);
- організація справ, орієнтованих на спілкування, контакти, взаємодію;
- діяльнісний підхід до організації виховних справ;
- сприяння формуванню емоційно-мотиваційного ставлення учнів до справ, які проводяться;
- організація поза навчальних справ, які сприяють задоволенню потреби учнів у міжособистісній взаємодії.